

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Ana Skok

**RAZLIČNI PLESI SVETA, KI JIH OTROCI
SPOZNAVAJO S POMOČJO ROČNE LUTKE**

Diplomsko delo

Maribor, november 2023

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Ana Skok

RAZLIČNI PLESI SVETA, KI JIH OTROCI SPOZNAVAJO S POMOČJO ROČNE LUTKE

Diplomsko delo

Maribor, november 2023

RAZLIČNI PLESI SVETA, KI JIH OTROCI SPOZNAVAJO S POMOČJO ROČNE LUTKE

Diplomsko delo

Študentka: Ana Skok
Študijski program: Visokošolski strokovni študijski program
Smer: Predšolska vzgoja
Mentorica: pred. Ana Tina Jurgec
So-mentorica: red. prof. Sabina Šinko
Lektor: Marko Kunavar, dipl. slovenist in literarni komparativist

ZAHVALA

V zaključnem delu mojega študija se iskreno zahvaljujem predragi družini za premnoge poti, ki so nas vodile v naš Maribor. Tebi, dragi mož Franci, da si me bodril in mi vlival pogum in voljo. Tebi, dragi sin Martin, da si mi pokazal osnove znanja računalništva in me tiho spremljal; tebi, draga hčerka Ana, ki si me dvignila, ko sem skoraj omagala, in me učila, kako se vstavijo tabele; tudi tebi, dragi sin Gašper, ker si mi pošiljal naloge v spletno učilnico in mi pomagal urejati slike. Dragi Blaž, tudi tebi se zahvaljujem, ker si me razumel, ko sem bila žalostna, me objel in mi kuhal kave ... Dragi Manca, tudi ti si zaslužiš zahvalo zato, ker si mi pomagala urejati dokumente za oddajo v spletno učilnico.

Iskrena zahvala seveda velja prijazni mentorici Ani Tini Jurgec za njeno odzivnost, strokovne nasvete in nesebično pomoč pri nastajanju diplomskega dela.

Prav tako se zahvaljujem še so mentorici Sabini Šinko za njeno sodelovanje in nasvete.

Posebna zahvala je namenjena še ge. ravnateljici Mateji Hribar Sicherl, ki mi je omogočila izvedbo diplomskega dela in mi vedno pomagala.

Seveda pa se iskreno zahvaljujem še otrokom iz bivše skupine Čebelice za njihovo sodelovanje in potrpežljivost, mentorici Kseniji ter sodelavkam Nini, Alenki, Mateji in Urški za neprecenljive nasvete in pomoč v času študija.

Dragi moji, iskrena hvala vam za vse, kar ste prispevali k zaključku mojega študija.

RAZLIČNI PLESI SVETA, KI JIH OTROCI SPOZNAVAJO S POMOČJO ROČNE LUTKE

Ključne besede: ples, lutka, različne kulture, gibi, predšolski otroci

Povzetek:

Umetnost v predšolskem obdobju pomembno vpliva na otrokov celostni razvoj. Ko otrok pleše ob glasbi, spontano izraža svoja doživljanja ter razvija ustvarjalnost in gibalne sposobnosti. Skozi lutko pa nam otrok sporoča svoje stiske, veselje in znanje, saj mu takšno izražanje omogoča bogatenje njegovega čustvenega in socialnega potenciala. Zato smo v diplomskem delu želeli raziskati možnosti priprave in načrtovanja plesnih dejavnosti, kjer se bodo predšolski otroci s pomočjo ročne lutke seznanili z različnimi plesi sveta. Uporabili smo glasbo iz različnih držav sveta, lutka pa je služila kot pripomoček za motivacijo otrok pri plesu in dejavnostih v različnih koticah. Diplomsko delo je sestavljeno iz dveh delov. V teoretičnem delu smo opredelili ples v splošnem smislu, ples v predšolskem obdobju ter vlogo in pomen ročne lutke v vrtcu, na koncu pa smo se posvetili še načrtovanju plesnih dejavnosti v vrtcu.

V praktičnem delu smo predstavili osem plesnih dejavnosti, od katerih smo štiri izvedli v vrtcu Mengeš v skupini predšolskih otrok, starih med pet in šest let. V plesne dejavnosti smo vključili lutko, ki je otroke spremljala med spoznavanjem različnih plesov sveta in v ustvarjalnih koticah. Na zastavljena raziskovalna vprašanja smo odgovorili na podlagi opazovanj in evalvacij vzgojnega procesa.

Ugotovili smo, da so otroci s pomočjo ročne lutke različne kulture in plese sveta spoznavali kakovostno, nazorno in na njim dojemljiv način. Prek plesnih dejavnosti so se učili gibalnih motivov in povezovanja ritma z glasbo. Poleg tega pa so hkrati razvijali še ustvarjalne in izrazne sposobnosti ter se učili sodelovanja in strpnosti.

LEARNING ABOUT WORLD DANCES BY THE MEANS OF A HAND PUPPET.

Key words: *dance, puppet, different cultures, movements, preschool children*

Summary:

Art in preschool has a significant impact on a child's development as a whole. When a child dances to music he spontaneously expresses his experiences, develops creativity and movement ability. Furthermore, through the doll the child conveys his hardships, joy and knowledge as this form of expression allows him to enrich his emotional and social potential. Thus, in the dissertation we wanted to explore the possibilities of preparing and planning dance activities where preschool children would familiarise themselves with different world dances by the means of a hand puppet. We used music from different countries of the world with the doll acting as a motivational tool for children at dance and activities in different spots.

The dissertation consists of two parts. In the theoretical part we defined dance in general, dance in the preschool period and the role and importance of a hand puppet in kindergarten and at last tackled planning dance activities in kindergarten.

In the practical part we presented eight dance activities, four of which we carried out in the Mengeš kindergarten, in a group of preschool children aged five to six.

The puppet was part of the dance activities and kept children company while learning about different world dances as well as in creative spots. We posed ourselves research questions to which we answered on the basis of observations and evaluations of the educational process.

All things considered, we concluded that by the means of a hand puppet, children gained knowledge about different cultures and dances of the world in a quality, graphic and perceptive way. Through dance activities they learned movement motifs and how to connect rhythm with music. In addition, they also developed creative skills and cooperation and tolerance.

IZJAVA O AVTORSTVU IN ISTOVETNOSTI TISKANE IN ELEKTRONSKE OBLIKE ZAKLJUČNEGA DELA

Ime in priimek študent-a/-ke: **Ana Skok**

Študijski program: **Predšolska vzgoja (VS), 1. stopnja**

Naslov zaključnega dela: **Različni plesi sveta, ki jih otroci spoznavajo s pomočjo ročne lutke**

Mentor: **Ana Tina Jurgec**

Somentor: **Sabina Šinko**

Podpisan-i/-a študent/-ka **Ana Skok**

- izjavljam, da je zaključno delo rezultat mojega samostojnega dela, ki sem ga izdelal/-a ob pomoči mentor-ja/-ice oz. somentor-ja/-ice;
- izjavljam, da sem pridobil/-a vsa potrebna soglasja za uporabo podatkov in avtorskih del v zaključnem delu in jih v zaključnem delu jasno in ustrezno označil/-a;
- na Univerzo v Mariboru neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve avtorskega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico ponuditi zaključno delo javnosti na svetovnem spletu preko DKUM; sem seznanjen/-a, da bodo dela deponirana/objavljena v DKUM dostopna široki javnosti pod pogoji licence Creative Commons BY-NC-ND, kar vključuje tudi avtomatizirano indeksiranje preko spleta in obdelavo besedil za potrebe tekstovnega in podatkovnega rudarjenja in ekstrakcije znanja iz vsebin; uporabnikom se dovoli reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo;
- dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v zaključnem delu in tej izjavi, skupaj z objavo zaključnega dela;
- izjavljam, da je tiskana oblika zaključnega dela istovetna elektronski obliki zaključnega dela, ki sem jo oddal/-a za objavo v DKUM.

Uveljavljam permisivnejšo obliko licence Creative Commons: _____ (navedite obliko)

Datum in kraj:

Podpis študent-a/-ke:

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	1
2. TEORETIČNI DEL.....	2
2.1. PLES V SPLOŠNEM SMISLU	2
2.1.1 Ples skozi zgodovino	2
2.1.2. Pomen plesa	3
2.2 PLES V PREDŠOLSKEM OBDOBJU.....	4
2.2.1. Opredelitev plesa v Kurikulumu za vrtce.....	4
2.2.2.1. Globalni cilji na področju umetnosti (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 38).....	4
2.2.2.2. Vloga odraslih na področju umetnosti:	4
2.2.3. Vpliv plesa na predšolskega otroka	5
2.3 ROČNA LUTKA V VRTCU.....	6
2.3.1. Ročna lutka in njena izdelava	6
2.3.2. Vpliv ročne lutke na otroke	8
2.3.3 Pripovedovanje z lutko	9
2.3.4. Lutka kot spodbuda za plesne dejavnosti	9
2.4. PLESI SVETA IN RAZLIČNIH KULTUR.....	11
3. PRAKTIČNI DEL.....	12
3.1. NAMEN IN CILJI.....	12
3. 2. RAZČLENITEV IN PODROBNA OPREDELITEV	12
3.2.1. Raziskovalna vprašanja	12
3.3. METODOLOGIJA	13
3.3.1 Raziskovalne metode.....	13
3.3.2 Raziskovalni vzorec.....	13
3.3.3 Postopki zbiranja in obdelave podatkov	13
4. REZULTATI IN INTERPRETACIJA	14
4.1 PRIPRAVE IN EVALVACIJE IZVEDENIH PLESNIH DEJAVNOSTI V VRTCU.....	14
4.1.1 Prvo srečanje	14
4.1.2 Drugo srečanje.....	19
4.1.3 Tretje srečanje.....	28

4.1.4 Četrto srečanje	36
4.1.5 Peto srečanje	43
4.1.6. Šesto srečanje.....	45
4.1.7. Sedmo srečanje	47
4.1.8. Osmo srečanje	50
5. SKLEP	53
6. LITERATURA	56

KAZALO SLIK

Slika 1: Lutka Ronja se predstavi.....	18
Slika 2: Ronja spodbudu dečka k umirjanju.....	18
Slika 3: Otroci čakajo lutko, da jih poboža... ..	19
Slika 4: Deklica in deček vadita prvi gibalni motiv	23
Slika 5: Dečka vadita naslednji gibalni motiv.....	24
Slika 6: otroci plešejo v parih.....	24
Slika 7: Veselje dečkov ob plesnem nastopu	25
Slika 8: Lutka Ronja oblečena v češko narodno nošo motivira dečka za dejavnost v kotičku	25
Slika 9: Deček izraža veselje, ko ga lutka poboža... ..	26
Slika 10: Otroci izdelujejo gradove iz mase.....	26
Slika 11: Deček iz mase izdeluje plesalca.....	27
Slika 12: Izvrsten izdelek plesalke.....	27
Slika 13: Lutka se predstavi v afriški narodni noši	32
Slika 14: Lutka Ronja pozdravi otroke v jutranjem krogu in jim podrobno predstavi Madagaskar	32
Slika 15: Deklice plešejo prve motive afriškega plesa.....	33
Slika 16: Otroci s pomočjo dežnika uprizarjajo gibalne motive afriškega plesa	34
Slika 17: Deček drži dežnik, ostali otroci se gibajo vsak po svoje... ..	34
Slika 18: Izredno izvajanje gibalnih motivov	35
Slika 19: Lutkina zahvala otrokom za sodelovanje in njeno povabilo v likovni krožek.....	35
Slika 20: Afriške pripovedke.....	36
Slika 21: Ljubljenka skupine, Ronja, se predstavi otrokom v kitajskem oblačilu	40
Slika 22: Lutka oblečena v kitajsko narodno nošo.....	40
Slika 23: Deklice za mano ponavljajo prvi gibalni motiv	41
Slika 24: Deklice za mano ponavljajo drugi gibalni motiv	41
Slika 25: Utrjevanje tretjega gibalnega motiva	42
Slika 26: Deklice nadaljujejo s četrtem gibalnim motivom.....	42
Slika 27: Naša spominska fotografija.....	43

1. UVOD

Vzgojo lahko pojmuje kot vzgojo srca in razuma. Gibanje in ples pa sta vzgojna pripomočka, ki se ves čas prepletata in dopolnjujeta (Koban in Dobnik, 2005). Vsak otrok ima potrebo po gibanju prirojeno, s svojim telesom spontano in svobodno improvizira. Gibanje pozitivno vpliva na rast in gibalni razvoj otrok, kot tudi na njegovo počutje in spodbuja pozitivna čustva (Habjanič, 2022).

Gibanje v plesni vzgoji predstavlja osnovno aktivnost, ki pa ni sama sebi namen, saj predstavlja tudi izrazno sredstvo. Pri plesu je izrazno sredstvo gib posameznika. Na ta način lahko vsak posameznik izrazi svoje počutje, čustvovanje, misli in odnos do sveta. Vzgoja z izraznim gibanjem ali s plesom je torej vzgoja ustvarjalnosti kot osebne lastnosti (Kroflič, 1989).

Lutka kot spodbuda za plesne in likovne dejavnosti je lahko sredstvo, ki otroku omogoča, da se sprosti, vživi v dogajanje in pozabi na morebitne stiske, ki se lahko pojavijo. Otrok ima pri plesu aktivirana vsa čutila, veliko motivacije in z lutko obenem vzpostavi tudi čustveno vez.

Lutka pri otrocih lahko predstavlja sredstvo za motivacijo, poleg tega pa je tudi njihov zaupnik. V otrocih razvija domišljijo in ustvarjalnost, ki sta bistvenega pomena za njihovo nadaljnjo izobraževanje, kot tudi za njihov razvoj (Mikuš, 2002).

V diplomskem delu smo opisali ples v splošnem smislu, ples v predšolskem obdobju, uporabo ročne lutke v vrtcu in se posvetili načrtovanju plesnih dejavnosti v vrtcu. Izvedli smo štiri načrtovane dejavnosti, ki se navezujejo na različne plese sveta, ki jih otroci spoznavajo s pomočjo ročne lutke.

V praktičnem delu smo izhajali iz teoretičnih izhodišč in jih z izvedbo štirih načrtovanih dejavnosti tudi ovrednotili. Z izvajanjem dejavnosti smo dobili odgovore na naša zastavljena vprašanja.

Z diplomsko nalogo smo želeli preizkusiti, ali je lutka res odlično sredstvo za motivacijo pri plesnih in likovnih dejavnostih.

2. TEORETIČNI DEL

2.1. PLES V SPLOŠNEM SMISLU

2.1.1 Ples skozi zgodovino

Prav tako kot je pomembna zgodovina človeštva, je z njo neločljivo povezana tudi zgodovina plesa. Ples je bil prvi umetniški izraz, ki je združil gibanje in zvok ter je zato mati vseh umetnosti. Ples je pravzaprav nastal iz ritmičnega gibanja pri delu in v vsakdanjem življenju. Hoja je prešla v poskakovanje, tek v skoke in iz tega je s ponavljanjem nastal ples. Plesu so nato dodajali najrazličnejše zvoke in kretnje, kot so npr. bobni, ploskanje in ritmični kriki. Lahko rečemo, da je ples celo starejši kot človeški rod, saj ga je človek povzel po naravi in živalih (Neubauer, 2020).

Podoba plesnega izročila na Slovenskem se je oblikovala večinoma na podlagi povojnega terenskega raziskovanja. Zato nam prikazuje ples le s konca preteklega in iz prve polovice tega stoletja. Plesno izročilo zgodnejših časov pa je zavito v meglo, saj o njem nimamo skoraj nikakršnih podatkov in je vsako predvidevanje le ugibanje, ker so pisani viri izredno skromni. Ničesar ne vemo o tem, kako so Slovenci plesali ob naselitvi v novi domovini, s kakšno plesno kulturo so se tu spoznali in kaj so od nje prejeli. Redki ohranjeni podatki iz srednjega veka opozarjajo, da je bil ples gotovo pomemben v njihovem življenju. Na sinodi, ki jo je patriarh Bertrand Tretji sklical leta 1338 ali 1339 v Ogleju, so razpravljali, da je podložnim vernikom – tu so mislili zahodne Slovence – treba odločno prepovedati plesati mrliške plese in žalne igre (Ramovš, 1980).

Temeljna značilnost plesa je oblikovnost. Curt Sachs (2020) v *Svetovni zgodovini plesa* dokazuje, da je imela vlogo prvotne ritmične spremljave plesa najprej noga, ki je ritmično udarjala ob tla. Včasih sta jo zamenjala komolec in koleno in tako zamolklemu zvoku topotanja dodala svetlejši zvok ploskanja dlani ob razne dele telesa. Čim bolj so bili ljudje med plesom oblečeni, tem manj učinkovito je bilo ploskanje. Po vsem svetu se je zato v vseh obdobjih poleg topotanja ohranilo le še ploskanje z dlanmi. (Koban in Dobnik, 2005).

2.1.2. Pomen plesa

S pomočjo plesa otrok raziskuje svojo okolico in svoje sposobnosti (Geršak idr., 2006). Pogosto lahko ples pojmuje kot govorico telesa ali jezik občutkov, saj otroku pomaga pri razumevanju sveta, izražanju lastnih čustev, doživetij, občutij ter misli. Prav tako skozi ples otrok zrcali odnos do sebe in družbe. To je razlog, da je ples postal svetovni jezik, tako kot vse ostale umetniške prvine, ki so zastopane po vsem svetu (Zagorc, idr. 2013). Ples predstavlja gibanje in izražanje, le ta pa morata biti med seboj prepletena. (Peklaj, 2016). Telo je med plesom sprejemnik, posredovalec in izvajalec. Ples vpliva na razvoj otrokove prostorske orientacije, zavedanja samega sebe in svojega telesa ter spodbuja občutek za čas. (Zagorc, idr. 2013).

Gibanje in ples sta povezana z ritmom. Ko otrok prestopa iz ene smeri v drugo, se pozibava in odziva na glasbo, na ta način utrjuje gibalni izraz, ki je lahko s časom še zahtevnejši. Ustvarjalni gib in glasba dajeta otrokom priložnost, da razvijajo kreativnost, ki posledično vpliva na usklajeno ritmično in izrazno gibanje (Denac in Jurgec, 2021).

Govorni jezik je za komunikacijo najpomembnejši, prav tako je za gibanje pomembna telesna govorica. Prva znanja o glasbi si otrok pridobi s poslušanjem in gibanjem ob glasbi. Ko otrok glasbo posluša, se v ritmu giba, glasbeno izpopolnjuje, oziroma glasbeno raste. Poslušanje glasbe in gibanje v ritmu sta dve dejavnosti, v kateri so zajete tri osnovne zmožnosti: zmožnost, da je otrok sposoben poslušati glasbo, da občuti izraz in razpoloženje ob glasbi, tretja zmožnost pa je ta, da se je otrok sposoben gibati v skladu z glasbo. Otroku rabi spodbudo nekoga, ki ga usmerja k temu, da prostor okrog sebe dojema, oziroma sprejme. S tem mu dajemo možnost, da se spontano giba, izraža čustva (veselje, žalost) in mu pomagamo razumeti, kaj skozi glasbo dejansko razume (Pesek, 1997).

2.2 PLES V PREDŠOLSKEM OBDOBJU

2.2.1. Opredelitev plesa v Kurikulumu za vrtce

Odrasli oblikujejo bogato in raznovrstno glasbeno, likovno, plesno ali gledališko okolje z različnimi spodbudami, ki otroku omogočajo doživljanje sebe in drugih, okolice in umetnosti. Otroku je treba omogočiti, da v umetnosti izraža svoj intimni svet in spontano, neposredno ter individualno komunicira z okoljem (Kurikulum za vrtce, 2017). Izkušnje, ki jih otrok dobi pri ustvarjanju v umetnosti, kamor spada tudi ples, so neprecenljive. Zaradi doživljanja, ki ga otrok v celoti ponotranji, se otrok uravnoteženo razvija. Te izkušnje pa imajo velik vpliv tudi na duševno zdravje.

2.2.2.1. Globalni cilji na področju umetnosti (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 38)

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti;
- razvijanje estetskega zaznavanja in umetniške predstavljalnosti;
- spoznavanje posameznih umetnostnih zvrsti;
- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo;
- razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti.

2.2.2.2. Vloga odraslih na področju umetnosti

Tudi na področju dejavnosti umetnosti vzgojitelj ali pomočnik vzgojitelja in drugi odrasli, ki sodelujejo pri vzgojnem delu v vrtcu, upoštevajo razvojne zakonitosti in značilnosti otroka na posameznih umetniških področjih, ki se pri posamezniku odražajo individualno. V tem okviru načrtujejo in oblikujejo vse otrokove dejavnosti. Umetniške dejavnosti potekajo tako, da otrok sam išče, raziskuje in najde odgovor ali rešitev na idejno, organizacijsko ali izvedbeno nalogo ali problem, pri čemer odrasli zaznajo in podprejo vsako otrokovo še tako skromno ali neprivlačno napredovanje (Kurikulum, 1999).

Umetniško/estetsko doživljanje razumemo kot neposredno dožemanje umetnosti s čuti, kjer doživetja in oblike niso doživete v logičnem, biološkem in etičnem pomenu, marveč kot užitek, ki nudi globljo izpolnitev. Ker je za tenkočutno doživljanje in ustvarjanje umetnosti potrebna

povečana pozornost pri zaznavanju in iz tega izhajajoča povečana senzibilnost, odrasli otrokovo pozornost usmerjajo v zbrano poslušanje, opazovanje in tipanje, ki mu omogočajo večanje senzibilnosti, ozaveščanje estetskega doživljanja in spoznavanje bogastva, ki ga prinaša tak stik s svetom (Kurikulum, 1999).

Kurikulum za vrtce (1999), izpostavlja tudi razvoj estetskega in umetniškega doživljanja z raznolikimi in bogatimi predstavami, s katerimi povečamo otrokovo senzibilnost za dojetanje in spontano izražanje v umetnosti. Pomembno pa je, da se vzgojitelji zavedajo, da je sam proces otrokovega ustvarjanja važnejši kot njegov rezultat ali doseganje kakega cilja (Geršak in Lenard, 2012).

Maletić (1993), ustvarjalni proces opredeljuje s štirimi ustvarjalnimi fazami. Prva faza je improvizacija, druga je izbirna faza, tretja je faza fiksacije in zadnja faza končnega oblikovanja. V začetni fazi, torej v fazi improvizacije, ko se prične ustvarjalno izražanje, ima vzgojitelj pomembno nalogo. Zavedati se mora, da naloga za otroka ne sme biti ne prelahka in ne pretežka. Torej mora biti ravno pravšnja, da jo je otrok sposoben izvesti in mora biti usmerjena k gibanju. Za to fazo je pomembno, da nadaljujemo z izvajanjem nam že znane tematike. Pri razvijanju otrokove domišljije igra pomembno vlogo zopet glasba.

Vzgojitelj mora upoštevati individualne spodbude otrok, sprejemati njihove različne spontane gibalne reakcije in jim omogočiti možnost lastne glasbene in gibalne interpretacije. Odrasli smo si različni po tem, v katerih znanjih in spretnostih se čutimo sposobnejši (Marjanovič Umek, 2001).

2.2.3. Vpliv plesa na predšolskega otroka

Ko se ustvarjalni gib in sodobni ples uvedeta v vzgojno-izobraževalni sistem, otroku omogočamo zadovoljitev osnovnih potreb. To sta potrebi po ljubezni in moči. Potrebo po ljubezni otrok zadovolji skozi sprejetost v skupino, k čemur prištevamo še sodelovanje in prijateljstvo. Ko se otroci plesno-gibalno udeležujejo, krepijo socialne odnose v skupini. Otroci s plesno-gibalnimi aktivnostmi zadovoljujejo potrebo po moči, saj imajo pomembno vlogo pri soustvarjanju plesno-gibalne stvaritve, omogočamo pa jim tudi vodenje skupine. Učitelji in vzgojitelji pomagamo otrokom odkrivati spoznanje novega in upoštevati spremembe, ki se v življenju otroka lahko pojavijo kadarkoli. Lastne izkušnje pa samo potrjujejo dejstvo, da ni boljšega, kot se učiti skozi igro (Šušteršič in Zagorc, 2010).

Z veseljem se spominjamo otroštva, ko smo se otroci vrteli, se smejali, poskakovali. Opazovali smo krila, ki so se z nami vrtela, plesali ob glasbi, spremljavi inštrumentov ali pa kar tako, brez dodatkov. Bili smo srečni.

Ustvarjanje z gibom lahko prehaja iz našega v otrokovo gibanje in obratno. Otrok postopoma usvaja osnovne plesne pojme, ki se nanašajo na prostor, čas in kakovost gibanja, ter spoznava ritmične in glasbene pripomočke za spremljanje gibanja. Spoznava tudi temeljne plesne zvrsti (rajalne igre, ljudske in družabne plesne, ter igre) in njihove značilnosti ter prek tega oblikuje odnos do plesa in njegove vloge v vsakdanjem življenju (Marjanovič Umek, 2001).

Geršakova (2007, str. 130-131) v svojem članku omenja, da otrok v plesni dejavnosti občutke in razpoloženje kaže na lažji način, težje pa mu je občutke ubesediti. Ko otrok pleše, se zabava, njegov končni cilj pa je sprostitvev. V procesu plesne dejavnosti se otrok vživi v plesno dogajanje. Takrat deluje celo telo, napetost in sprostitvev pa se izmenjavata. Otrok sorazmerno niha, oziroma poskakuje, kot mu je v izredno veselje; teka med stenami in se jih dotika. Otrok pri tem izraža čustva, zato krili z rokami, se smeji in vrti. Gibalne sposobnosti otroci krepijo z vajami, ki jim pomagajo pri krepitvi motoričnih spretnosti. Ples v otrocih razvija spoznanje, da so sigurni vase, daje jim občutek zadovoljstva, veselja, miru, razigranosti, kreativnosti, kot tudi pri intelektualnem in telesnem razvoju. Ples spodbuja tudi razvijanje sočustvovanja, estetskega čuta in prostorskih predstav (Kovač in Valdes, 2011, str. 11).

2.3 ROČNA LUTKA V VRTCU

2.3.1. Ročna lutka in njena izdelava

Med ljudmi je najbolj poznana ročna lutka. Damo si jo na roko, bolj natančno povedano na dlan. Lutko animiramo tako, da prste izmenično premikamo. Prav tako premikamo dlan in celo roko. Lutkini gibi so hitri, ker to storijo naše roke. Lutko uvrščamo med najživahnejše lutke. Njena sposobnost je tudi ta, da se igra s pripomočki, lista knjigo, prestavlja predmete itd. Ročna lutka je iskrena in je zanjo primeren manjši igralni prostor (Varl, 1997a).

Kot otroci smo lutke izdelovali sami. Material smo nabrali v naravi, mnogokrat prav takrat, ko smo pasli krave. Manjše buče smo izdolbli (to je bila lutkina glava). Koruzne laske smo položili na bučo in jih pokrili z ruto. Za oči smo uporabili bučna semena, nos smo narisali, usta in vrat

pa izdolbli. V odprtino vratu smo vstavili ličkanje, iz odpadnega blaga zašili obleko in jo z vrvico zavezali. Lutke smo izdelovali več dni, se ob tem zabavali, učili kreativnosti, ročnih spretnosti in vztrajnosti.

Najbolje je, da lutko naredimo sami, saj ima potem lahko lastnosti, ki jih želimo, ujema pa se lahko tudi s sceno, ki jo naredimo (po materialu). Na ta način se že lahko pripravljamo na nastop in igro. Če otrok sam izdelava lutko, bo svoje delo in lutko cenil zato, ker je v njen nastanek vložil svoj trud in kreativnost. Lutke izdelujemo lahko iz različnih materialov, ki jih najdemo doma ali pa v vrtcu. Pri ročni lutki glavo lahko izdelamo iz penaste gume in dodamo lase iz volne. Za oči, nos in usta lahko nalepimo gumbe. Nato iz blaga sešijemo preprosto obleko. Igralec jo natakne na roko kot rokavico in jo animira s prsti (Golob, 2003).

Pri ročni lutki je najpomembnejša glava, njena izraznost in ne nazadnje teža saj težka glava ročne lutke ovira igro. Glave tradicionalnih evropskih ročnih lutk so bile polne, izdelane iz lahkega lesa, da so lahko z glavo udarjali in tleskali naokrog. Za izdelovanje lutkovnih glav se pri nas pogosto uporablja papirna masa (»papirmaše«), ki je gnetljiva kot glina, ko se posuši, pa postane lahka in trdna. Ta tehnika izvira iz Indije in Kitajske, kjer jo uporabljajo za izdelavo mask, kipov in lutk, udomačila pa se je tudi v Toskani, kjer na ta način izdelujejo nabožne kipce (Vogelnik, 2020).

Ko otroci lutko izdelujejo sami, razvijajo motorične sposobnosti, spoznavajo različne vrste oblikovanja materialov, spoznavajo pripomočke in se seznanjajo s tem, kako se pripomočki uporabljajo. Če otroci lutke izdelajo sami, s tem razvijajo ročne spretnosti, likovno občutljivost, prepoznavanje in obdelovanje raznih materialov ter spoznavajo orodja in njihovo uporabo. Domišljija in otrokovo ustvarjanje bosta omogočila, da bo otrok izdelal lutko po svoji želji. (Majaron, 2010). Raznolikost ustvarjalnih materialov spodbuja domišljijo (Hubens Kemink in Kottke, 2000, str. 7). Ko izdelujemo lutko, ni važna njena kakovost in izgled. Najbolj važno je, da jo lahko naredi prav vsak. Otrok s pomočjo lutke ustvarja komunikacijo in se trudi reševati osebne težave. Znano je, da, ko otroci sami izdelajo svoje lutke, s tem osebnostno rastejo in se bogatijo (Korošec, 2010).

2.3.2. Vpliv ročne lutke na otroke

Znano je, da je otroke vse težje motivirati, iz česar sledi, da je težko ohranjati njihovo pozornost. Lutka ima moč, da otroke motivira, ko jim je v določenih situacijah nerodno in hudo, ko so v stiski, ko se nenadoma pojavijo v čisto novem okolju. Vzgojiteljeva beseda je beseda avtoritete, medtem ko je beseda lutke beseda prijatelja. Otroci so pripravljene za lutko narediti marsikaj, skupaj z njo pa skoraj vse (Kunstelj, 2012). Lutka ohranja raven domišljjskega, kar pri samih igračah večkrat pogrešamo.

Scenska lutka v otroškem vrtcu s svojo prefinjeno, posebno stimulacijo pripelje otroka v stanje vznemirjenja, veselja in razigranosti. Odpira njegov miselni, fantazijski in emocionalni svet, ki mu omogočajo, da se izraža z besedami (Pokrivka, 1985).

Ko otrok drži lutko v roki, odkrito izraža stiske, znanje in razpoloženje, ki jih od njega pričakujemo. Lutka je nekaj, kar bogati otrokov čustveni svet. Otrok se ji popolnoma zaupa, in se z njo poistoveti (Korošec in Majaron, 2002).

Z lutko lahko počnemo marsikaj. Odkrivamo nove svetove, se naučimo pesmico, skušamo lepo govoriti ali se poglobiti v čisto določeno življenje, obnoviti pravljico ali celo potovati, kot je to počel slavni Odisej. Lutka je torej lahko tudi sredstvo za doseg novih ciljev (Varl, 1998).

Tudi v našem vrtcu bomo potovali, tokrat z ročno lutko, ki sem jo poimenovala Ronja. Lutka Ronja je iz Slovenije pripotovala na Havaje, nato se ji je že mudilo na Kitajsko in čisto na koncu se je ustavila v Afriki, točneje na Madagaskarju. Lutka Ronja je bila oblečena v tradicionalna oblačila omenjenih držav. Otrokom je podrobno predstavila oblačila in povedala nekaj osnovnih značilnosti držav. Na koncu sem otrokom zavrtila posnetek plesov in pokazala osnovne gibe.

K sreči ima veliko otrok priložnost, da se z njo sreča že kar kmalu. Lahko že v domačem okolju, v knjižnici, skoraj verjetno pa takrat, ko stopijo v vrtčevsko življenje. Z lutko vzgojitelj pomaga otroku premagati ločitveni strah od staršev. Prijazno se zanima za njegovo igračo, ki ga spremlja v čisto novem okolju. Prav ta lutka postane najpomembnejša, celo močnejša od vzgojitelja. Lutki otrok zaupa stiske, težave, z njo se sporazumeva. Ni nujno, da je lutka lepa, važno je, da lahko skromna vzgojiteljeva lutka otroka pritegne k ustvarjalnosti. Rezultat lutkine motivacije otroku so izdelki, na katere je otrok izredno ponosen (Korošec in Majaron, 2002).

Lutka, ki kot metafora že v svoji zasnovi povezuje tako osnove stvarnega kot nestvarnega sveta, je v tej fazi še posebno neprecenljiva. Lutka je iskrena in posega v otrokovo čustveno raven (krepi čustva in čutenja), krepi otrokove sposobnosti in mu pomaga pri premagovanju težav (Cvetko, 2010).

2.3.3 Pripovedovanje z lutko

Največje bogastvo, ki nam jih lutke ponujajo, je pripovedovanje zgodb, pa naj bo to vsebina knjige, učenje pesmi ob glasbi ali predstavitev poezije. Ko zgodbo pripoveduje junak v prvi osebi, doživimo popolnoma drug zorni kot zgodbe. Med predstavitvijo zgodbe in lutkami je v ospredju dialog. Ko beremo, oziroma zgodbe pripovedujemo, je dialog izključen. Otroci se predajo lutkovnim junakom, jim zastavljajo vprašanja in junake še bolj močno doživljajo. Če se vzgojitelj - animator z lutko poistoveti, se ji popolnoma posveti, lutka pa na tak način zažari v vsej svoji lepoti. Otroci se izogibajo očesnega stika z odraslimi, zato jo sprejmejo za svojo. Sprejmejo jo za sebi enako, kar jim olajša komunikacijo (Korošec in Majaron, 2002).

Dober lutkar verjame v moč, ki jo imajo lutke. Uporablja jih ob različnih priložnostih in oblikah. Zelo pomembno je, da lutkar verjame v moč lutk ter jih uporablja pogosto in v različnih oblikah in priložnostih. Včasih pa tudi lutka prisili animatorja, da postane nekdo drug, saj se takrat zares vživi v njeno vlogo (Korošec, 2006).

Lutke so čudovit pripomoček za posredovanje komunikacije med okoljem in otrokom in obratno. Odrasli imajo možnost, da s pomočjo lutke ogovorijo otroka, ki prek iste ali svoje lutke iz varnega zavetja svojega sveta odgovarja in se odziva na dogajanje v svoji okolici. Zato preproste lutke, ki jih otroci izdelajo ob pomoči staršev, oziroma sami, največkrat dosežejo enak ali celo večji uspeh kot komercialne, v tovarni izdelane lutke. Ni pomembno, da ima prav vsaka lutka, ki je izdelana doma, vse na svojem mestu. Važno je, da otrokova domišljija stopi v ospredje in ves primanjkljaj izpopolni (Zorec, 2010).

2.3.4. Lutka kot spodbuda za plesne dejavnosti

Lutka za motivacijo nosi nekaj prvinskega, kar otroka vedno pritegne. Za pedagoga je pomembno dejstvo, da bistvo lutkovne animacije od lutkarja zahteva, da svoj ego s pogledom, dotikom, gibom in glasom »preseli« v lutko. S tem pozornost gledalca preusmeri od egocentrične osi »igralca« na predmet, ki se izven te osi in »lutkarja« nehote postavi v drugi

plan gledalčeve pozornosti. S tem smo dosegli, da smo zadržanim otrokom omogočili sodelovanje, »pomembnim« pa odvzeli nekaj njihove »važnosti«, saj mora v ospredje stopiti lutka in ne njen animator (Korošec Majaron, 2002).

Otroci pri lutkovni interesni dejavnosti razvijajo odgovoren odnos do dela, se navajajo na pravilno vrednotenje glasbe, razvijajo svoja nagnjenja in sposobnosti, usvajajo estetske pojme in poglobljajo razumevanje glasbene, likovne in plesne umetnosti (Golob, 2003).

2.4. PLESI SVETA IN RAZLIČNIH KULTUR

V našem življenju se vedno bolj odraža poznavanje različnih kultur in narodov, ljudje vedno več potujemo in naše družinske počitnice preživljamo v daljnih deželah, kjer pridemo v stik z drugačno kulturo. V današnjem času se naši malčki srečujejo s kulturo narodov, o katerih se nam v otroštvu ni niti sanjalo. Glasba in ples sta tisti dve vrednoti, ki se nas najprej dotakneta. Verjetno bosta otrokom ostala bolj v spominu, kot pa pokrajina, ljudje ali kulturni spomeniki, ki jih na takih počitnicah tako radi obiskujemo. Res je, da zakonitosti glasbe ali plesa različnih narodov starši pogosto ne poznamo do take mere, da bi to lahko posredovali našim otrokom. Lahko pa spoznavanje drugih kultur preko plesnih, oziroma gibalnih igrvic vsaj nekoliko popestrimo (Kovač in Valdes, 2010).

Plese, ki so jih plesali v tujini, so k nam večinoma prinašali »frentarji«. To so bili mladi rokodelci, ki so šli v tuje dežele z namenom, da bi pridobili nova znanja in se v poklicih izpopolnili. V tujini so se srečali z drugačno glasbeno in plesno kulturo, ki jim je bila privlačna in so jo zato posredovali svojim rojakom, ko so se vrnil domov. Znani so celo primeri, da so »frentarji« obiskovali plesne šole, kjer so se učili takrat priljubljenih nemških plesov. Najpogosteje so obiskovali Tirolsko. Ker ljudski godci niso poznali not, melodije pa so si zapomnili, kot so jih slišali, tudi prenašanje plesov v domovino nikoli ni bilo natančno. Prenašalci so si po navadi zapomnili le najpomembnejše elemente in so ples prilagodili svojemu načinu plesanja. Razen tega so morali ples prikrojiti melodiji, kot jim je ostala v spominu. Nedvomno smo Slovenci imeli svoje plesne, toda ko smo izgubili svoje staro izročilo, nismo ustvarjali iz lastnih korenin na novo, ampak smo segli po tujem in to prilagodili svojemu čutenju in značaju (Ramovš, 1980).

Kultura avstralskih aboriginov je ena od kultur, ki obstajajo najdlje. Živi z obredi plesa in petja in likovne umetnosti. Predmeta, kot sta didžeridu in bumerang, so postali mednarodno znani kot simboli njihove kulture (Rockett, 2019).

Valček je ples, ki je bil v začetku 19. stoletja zelo priljubljen na Dunaju v Avstriji, kasneje pa se je razširil po vsej Evropi. Pri valčku se plesalca držita tesno skupaj in elegantno drsita po plesišču. Samba je brazilski ples in glasbeni slog, močno povezan s karnevalom. Njeni živahni ritmi zahtevajo, da imajo plesalci hitre noge. Tango je vrsta standardnega plesa in glasbe, ki se pogosto izvajata skupaj. Tango je konec 19. stoletja nastal v slumih Buenos Airesa v Argentini. Tradicionalno glasbo igrajo na kitaro, medtem ko pari plešejo tesno skupaj, med premori v skladbi pa se postavljajo v zahtevne drže (Rockett, 2019).

3. PRAKTIČNI DEL

3.1. NAMEN IN CILJI

Namen diplomskega dela je pripraviti in izvesti načrtovane plesne dejavnosti, kjer bomo s pomočjo ročne lutke otroke seznanili z različnimi kulturami in njihovimi plesi.

Cilji:

- Raziskovati možnosti uporabe lutke kot spodbude pri plesni dejavnosti.
- Seznaniti otroke z različnimi plesi sveta s pomočjo ročne lutke.
- Spremljati odzive otrok na različne vrste plesov in njihovo doživljanje.

3. 2. RAZČLENITEV IN PODROBNA OPREDELITEV

3.2.1. Raziskovalna vprašanja

R1: Ali bo predvajana glasba otrokom všeč?

R2: Ali bodo otroci sledili mojim navodilom?

R3: Kako se bodo otroci odzivali na pojav lutke?

R4: Ali bo lutka kot spodbuda za plesno dejavnost dovolj?

R5: Ali bodo otroci med motivacijo za plesno dejavnost postavljali vprašanja?

R6: Ali bodo otroci hoteli z lutko tudi zaplesati?

R7: Kako otroci razumejo pojem »druga kultura«?

R8: Kateri gibalni motivi bodo najpogostejši v času ustvarjanja?

R9: Ali bodo otroci osvojili gibalne motive, ki smo jih načrtovali?

R10: Kaj so se iz plesne dejavnosti naučili?

R11: Kakšni so bili odzivi otrok po izvedeni dejavnosti?

R12: V katere koticke so bili po dejavnosti vključeni?

3.3. METODOLOGIJA

3.3.1 Raziskovalne metode

Pri zbiranju podatkov smo uporabili deskriptivno metodo pedagoškega raziskovanja in metodo praktičnega dela.

3.3.2 Raziskovalni vzorec

Uporabili smo vzorec iz konkretne populacije otrok starih od pet do šest let. Polna skupina je štela 24 otrok, v času naših nastopov pa je bilo otrok že manj, saj so bili nekateri otroci zaradi vpisa v prvi razred osnovne šole iz vrtca že izpisani.

3.3.3 Postopki zbiranja in obdelave podatkov

Podatke smo zbirali preko načrtovanih priprav in evalvacij vzgojnega dela. Podatke smo obdelali s kvalitativno analizo izvedenih dejavnosti.

4. REZULTATI IN INTERPRETACIJA

4.1 PRIPRAVE IN EVALVACIJE IZVEDENIH PLESNIH DEJAVNOSTI V VRTCU

4.1.1 Prvo srečanje

PRIPRAVA PLESNE DEJAVNOSTI

1. SREČANJE

TEMA: Ples Štajerske

IZVEDBA: igralnica

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

- Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.
- Otrok preko lutke spoznava različne kulture in plese sveta.

OPERATIVNI CILJI:

- Otrok gibalno spoznava in doživlja različne plesne motive.
- Otrok preizkuša hitre, počasne, enostavne in že kompleksnejše gibalne motive.
- Otrok ritem povezuje z glasbo.
- Otrok doživlja radovednost in veselje do umetniških dejavnosti.
- Otrok lutko sprejme kot motivacijo za plesno dejavnost.

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA DELA: metoda vodenja

OBLIKA DELA: skupna

SREDSTVA: ročna lutka, zvočnik, prenosni računalnik, prenosni telefon

https://youtu.be/1fBQ7Y_tkUM

Kratka idejna zasnova po fazah:

Faze	Aktivnost vzgojiteljice	Aktivnost otroka
Uvodni del	<p>Otroke pritegne z lutko Ronjo, ki se jim predstavi v štajerski narodni noši. Otrokom pripoveduje zgodbo, kako je potovala po svetu in spoznavala različne kulture sveta in zanimive plese. Omenila je tudi znamenitosti Slovenije (Postojnska jama, Bled, Lipica, Triglav) in narečja, ki jih v Sloveniji res ne manjka. Bolj podrobno je predstavila še štajersko narečje. Omenjeni so bili kurenti, čisto na koncu pa je bil predstavljen štajerski ples, ki se imenuje »čindara«. Otroci so poslušali in gledali posnetek plesa, ki smo ga predvajali trikrat.</p>	<p>Otroci so veseli obiska lutke Ronje. Lutki zastavljajo razna vprašanja.</p>
Osrednji del	<p>Vzgojiteljica zavrti glasbo in otroke s pomočjo lutke povabi k plesni dejavnosti. Otroke razdeli na dečke in deklice. Najprej so za nami ponovile deklice, nato pa še dečki. Ko smo gibalne motive ponovili štirikrat, so</p>	<p>Otroci dvigujejo roke in odgovarjajo na vprašanja. Deček je v štajerskem narečju povedal anekdoto o ježu, ki mu jo je povedal oče.</p>

	otroci na koncu še sami zaplesali. Ko smo končali z dejavnostjo, je vzgojiteljica zastavila še par vprašanj o tem, kakšno glasbo poslušajo starši, katere zvrsti glasbe poznajo in katere inštrumente so v posnetku prepoznali.	
Zaključni del	S pomočjo lutke vabi otroke v likovni kotic, kjer bodo slikali tisto, kar so se iz same dejavnosti zapomnili.	Čisto po občutku slikajo tisto, kar jim je bilo pri dejavnosti najbolj všeč.

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Priplešemo in nato v krogu plešemo.	1. glasbeni motiv
Mirujemo in nato plešemo okrog soplesalke.	2. glasbeni motiv
Plešemo ena ob drugi.	3. glasbeni motiv
Plešemo v krogu in v sredini kroga in se menjamo.	4. glasbeni motiv
Plešemo v krogu, priplešejo fantje.	5. glasbeni motiv
Sklenjenih rok vsi skupaj v krogu plešemo.	6. glasbeni motiv
Fantje plešejo okrog deklic.	7. glasbeni motiv

ANALIZA DEJAVNOSTI:

Naše prvo srečanje je potekalo v igralnici. Ko smo vstopili, so nas otroci že čakali. Opazili smo nemir. Predstavili smo se, nato pa predstavili še lutko Ronjo. Povedali smo jim zgodbo o tem, kako je potovala po svetu in spoznavala različne kulture sveta. Prav danes se je ustavila v Sloveniji, da bi otrokom povedala nekaj zanimivosti o naši lepi deželi. Pogovarjali smo se o narečjih, ki jih govorimo v Sloveniji, bolj podrobno pa je Ronja predstavila štajersko narečje. Deček iz skupine je povedal še anekdoto o ježu, ki mu jo je povedal njegov oče in tako se je naš pogovor zelo lepo izpopolnil. Lutka je omenila tudi kurente, otrokom zastavila nekaj ugank in končno predstavila štajerski ples, ki se imenuje čindara. Imeli smo kar nekaj tehničnih težav, saj se na prenosnem računalniku zvok ni slišal, ampak smo videli samo sliko. Težavo smo rešili tako, da je sodelavka priklopila zvočnik na telefon. Vsakemu otroku posebej smo večkrat pokazali posnetek plesa s pomočjo telefona in prenosnega računalnika. V nadaljevanju dejavnosti so bili otroci zelo nemirni, zato smo jim obljubili nagrado. Nato smo otroke razdelili na deklice in dečke. Najprej smo gibalne motive trikrat pokazali, nato pa so za nami ponovile deklice. Pridnim deklicam so se pridružili tudi dečki. Moramo jih pohvaliti, saj so prav vsi zavzeto sodelovali. Dečkom smo gibalne motive pokazali štirikrat, na koncu pa so otroci zaplesali še skupaj. Kljub temu, da naš prvi uvod ni obetal nič dobrega, se je praktični del lepo zaključil. Bili smo zadovoljni, ker smo vedeli, da otrokom ni bilo dolgčas. Naučili smo jih, kako se imenuje štajerski ples in kakšna je štajerska narodna noša (kar si je zapomnilo deset otrok). Lutka je otroke na koncu še pobožala in jih umirila. Čeprav smo v pripravi načrtovali, da bomo izdelovali preproste narodne noše, so otroci na risalne liste risali karkoli, kar se jim je najbolj vtisnilo v spomin. Poslovali smo se in povedali, da na obisk pridemo spet v ponedeljek.

Slika 1: Lutka Ronja se predstavi

Slika 2: Ronja spodbudi dečka k umirjanju

Slika 3: Otroci čakajo, da jih lutka poboža.

4.1.2 Drugo srečanje

TEMA: ples, češka polka

IZVEDBA: igralnica

STAROST OTROK: 5-6

GLOBALNI CILJI:

- Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.
- Otrok preko lutke spoznava različne kulture in plese sveta.

OPERATIVNI CILJI:

- Otrok gibalno spoznava in doživlja različne gibalne motive.
- Otrok sprejme lutko kot motivacijo v plesno dejavnost.
- Otrok povezuje ritem z glasbo.
- Otrok uživa v plesni dejavnosti.
- Otrok spozna češki ples.
- Otrok iz mase izdela poljuben motiv (grad, plesalec).

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA DELA: od vodenja k improvizaciji

OBLIKA DELA: skupna

SREDSTVA: lutka, zvočnik

<https://youtu.be/oOp5dNQfS3Q>

Kratka idejna zasnova po fazah:

Faze	Aktivnost vzgojiteljice	Aktivnost otroka
Uvodni del	Vzgojiteljica, ki drži v roki lutko, pokliče otroke, da se ji pridružijo. Predstavi jim novo državo, ki se imenuje Češka. Da bi jim približala Češko, na zemljevidu pokaže njeno lego. Nato se jim predstavi v tradicionalni češki noši. V češkem jeziku je povedala še bibarijo in otrokom pripovedovala o gradovih, s katerimi se ta dežela ponaša. Na koncu jim končno predstavi še ples, ki se imenuje češka polka in je rdeča nit naše dejavnosti.	Otroci sedijo na stolih in sodelujejo pri predstavitvi nove države.
Osrednji del	Vzgojiteljica in lutka otroke povabita, da skupaj poslušajo in gledajo posnetek plesa. Posnetek zavrti trikrat, da si ga otroci bolje zapomnijo. Nato jim vzgojiteljica pokaže	Otroci spremljajo posnetek plesa. Nato za vzgojiteljico vadijo gibalne motive in čisto na koncu zaplešejo še sami.

	<p>še gibalne motive. Sledijo ji otroci, ki so razdeljeni v dve skupini. Najprej so plesne motive ponavljale deklice, nato pa še dečki. Ko so gibalne motive osvojili (ponovili smo jih trikrat), so zaplesali še sami. Ker sem opazila, da so otroci utrujeni, sem jim predlagala, da se uležejo in se čisto v tišini tudi umirijo.</p>	
Zaključni del	<p>Vzgojiteljica in lutka Ronja sta otroke pobožali in jih tako povabili v ustvarjalni kotiček, kjer so iz mase izdelovali gradove in plesalce. Izdelki so bili čudoviti, kar kažejo fotografije.</p>	<p>Otroci so dotik lutke sprejeli z veseljem. Marsikdo se je raznežil in se iz srca zasmel.</p>

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
<p>Pari se primejo za roke. Na tretji takt izmenično dvigujejo desno in levo nogo.</p>	<p>1. glasbeni motiv</p>
<p>Plesalke položijo roke na ramena plesalcev. Plesalci pa položijo roke ob bok plesalk. Držijo se za roke.</p>	<p>2. glasbeni motiv</p>

Plesalci na »in« naredijo poskok na desno nogo. Na 1, 2, 3 menjajo nogi, na tri stopijo na levo nogo. Na »in« naredijo poskok. Plesalke naredijo poskok naprej na levo nogo.	3. glasbeni motiv
Z menjalnimi koraki se premikamo v plesni smeri.	4. glasbeni motiv
Plesalke se vrtijo pod roko plesalcev.	5. glasbeni motiv

ANALIZA DEJAVNOSTI:

Danes je bilo izredno vroče. Otroci, (bilo jih je sedemnajst), so že bili zunaj in so nas počakali v ohlajeni igralnici. Sodelavki sta poskrbeli, da so bili sproščeni in pripravljeni na seznanitev z novo državo in novim plesom. Tokrat je bila na programu Češka in njen značilni ples češka polka. Lutka Ronja je predstavila svoje oblačilo in povedala nekaj značilnosti o Češki. Pripovedovala je o gradovih, ki jih je v tej državi zelo veliko, pokazala, kje leži država na zemljevidu in povedala tudi bibarijo v češkem jeziku. To bibarijo nas je naučila sodelavka Božena, ki smo jo tudi povabili v našo skupino, a je bila prav ta čas na dopustu v rodni domovini. Gospa Božena je namreč po narodnosti Čehinja in je poročena z možem, ki je Slovenec. Ronja jih je nato povabila, da so si pogledali posnetek plesa češke polke. Na prenosnem računalniku so opazovali ples in poslušali glasbo. Posnetek so si na željo pogledali še trikrat. Po zaključenem posnetku smo jih spraševali, katere inštrumente so slišali in kakšen zvok so ti oddajali. Šlo jim je zelo dobro. Nato je končno sledil ples. Otroke smo razdelili v dve skupini. Bili so izredno nemirni in tudi že utrujeni. Počakali smo, da se umirijo, nato pa pokazali osnovne motive plesa. Nič ne pretiravamo, skoraj vsi fantje so pokazali velik interes za plesno dejavnost. Samo dva dečka sta se upirala in se tudi jokala. Lutka ju je spodbujala, pa ji ni uspelo. Fanta smo pustili pri miru, ostali otroci pa so nam res lepo sledili. Najprej so trikrat za nami ponovile deklice, nato trikrat še dečki. Nato so dečki in deklice zaplesali skupaj. Ko smo opazili nemir, smo dejavnost prekinili. Vsi skupaj smo se ulegli na tla in počivali. Ko smo ocenili, da so otroci pripravljeni in dovolj spočiti, smo z dejavnostjo nadaljevali in sledili zastavljenim ciljem. Tudi tokrat je lutka otroke povabila v ustvarjalni kotichek. Otroci so vedno veseli, ko se

jim Ronja približa, še bolj pa takrat, ko jih poboža. Pripravili smo maso, iz katere so oblikovali plesalce, gradove, oziroma karkoli, kar je bilo smiselno v plesni dejavnosti. Prav na koncu pa so si zaslužili piškote, ki smo jih spekli doma. Zadovoljni smo končali naš drugi delovni dan.

Slika 4: Deklica in deček vadita prvi gibalni motiv.

Slika 5: Dečka vadita drugi gibalni motiv.

Slika 6: Otroci plešejo v parih.

Slika 7: Veselje dečkov ob plesnem nastopu.

Slika 8: Lutka Ronja, oblečena v češko narodno nošo, motivira dečka za dejavnost v kotičku.

Slika 9: Deček izraža veselje, ko ga lutka poboža.

Slika 10: Otroci izdelujejo gradove iz mase.

Slika 11: Deček iz mase izdeluje plesalca.

Slika 12: Izdelek plesalke.

4.1.3 Tretje srečanje

TEMA: ples z Madagaskarja

IZVEDBA: igralnica

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

- Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti..
- Otrok preko lutke spoznava različne kulture in plese sveta.

OPERATIVNI CILJI:

- Otrok spozna Afriko kot celino.
- Otrok sprejme lutko kot motivacijo za plesno dejavnost.
- Otrok povezuje ritem z glasbo.
- Otrok uživa v plesni dejavnosti.
- Otrok gibalno spoznava in doživlja različne gibalne motive.

METODA DELA: pogovor in razgovor, od vodenja k improvizaciji.

OBLIKA DELA: skupna

SREDSTVA: lutka, zvočnik, zemljevid

<https://youtu.be/Fz6lcROZCy4>

Kratka idejna zasnova po fazah:

Faze	Aktivnost vzgojiteljice	Aktivnost otroka
Uvodni del	Danes je vzgojiteljica pripravila novo plesno dejavnost. Tudi tokrat ji je pomagala lutka Ronja, ki se svojo nalogo odlično	Otroci sedijo na tleh »po turško«. Odgovarjajo na vprašanja, koliko plesov so do sedaj spoznali in kako se imenujejo. Otroci opazujejo

	<p>opravila, saj je otroke pritegnila k poslušanju vzgojiteljice, ki je pripovedovala o državi, ki leži čisto na drugi strani sveta. Omenila je tudi, da poznamo več celin, ena izmed njih pa je Afrika. In v Afriki najdemo državo, ki se imenuje Madagaskar. Otroke vpraša tudi to, koliko plesov so do sedaj spoznali in kako se imenujejo. Nato vzgojiteljica otrokom predstavi lutko Ronjo, oblečeno v tradicionalno malgaško oblačilo. Tokrat pokaže lego nove države na globusu. S slikovnimi prikazi je pritegnila otroke k opazovanju dreves, živali in skromnih šolarjev.</p>	<p>slikovne prikaze in sami zastavljajo zanimiva vprašanja. Še posebno jih zanimajo šolarji, ki so tako zelo skromno oblečeni, toda kljub temu tako veseli.</p>
<p>Osrednji del</p>	<p>Vzgojiteljica končno otrokom zavrti posnetek tradicionalnega plesa. Otrokom podrobno predstavi posnetek in jim pove, da plesalci plešejo pred hotelom umetnosti. Plesalci pripadajo plemenu Betsileo, ki pojejo in plešejo svojo folkloro. Pove jim, da pojejo o tem,</p>	<p>Otroci opazujejo posnetek plesa, vadijo gibalne motive in na koncu zaplešejo še skupaj.</p>

	kako so veseli, da živijo na Madagaskarju. Nato jim zavrti posnetek plesa, ki si ga trikrat pogledajo. Za vzgojiteljico trikrat ponovijo gibalne motive. Najprej so na vrsti dečki, nato pa še deklice. Na koncu zaplešejo še skupaj.	
Zaključni del	Lutka Ronja in vzgojiteljica otroke pobožata in jih povabita k poslušanju afriških pripovedk.	Otroci se uležajo na tla in poslušajo afriške pripovedke.

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Dečki in deklice stojijo v dveh vrstah in ploskajo.	1. glasbeni motiv
Obrnejo se okrog svoje osi in ves čas z rokami krilijo ter se zadaj prestopajo.	2. glasbeni motiv
Pari so obrnjeni tako, da se gledajo. Nato se obrnejo okrog svoje osi.	3. glasbeni motiv
Dečki se držijo za roki in se v bokih rahlo priklonijo.	4. glasbeni motiv
Noge spredaj izmenjujejo, držijo se za boke in se rahlo priklonijo.	5. glasbeni motiv

Plešejo v parih (deček, deklica) in se približajo ramenom.	6. glasbeni motiv
Držijo se za roke in z njimi krilijo.	7. glasbeni motiv

ANALIZA DEJAVNOSTI:

Tudi danes smo imeli izredno vroč dan. Čeprav smo dejavnost načrtovali v avli vrtca, nam to ni uspelo. Kljub temu je bil današnji nastop zelo uspešen. Otrokom, (danes jih je bilo v skupini devet), sem že zadnjič povedala, da bodo v naslednjem srečanju spoznali državo, ki leži v Afriki (omenila sem tudi celine), ki se imenuje Madagaskar. Lutka je otrokom predstavila tradicionalno oblačilo, ki ga na Madagaskarju nosijo Malgašice in na globusu pokazala lego Madagaskarja. Povedala je, da so Malgašice gospe, ki tam živijo. V nadaljevanju je otrokom pokazala sliko dreves in živali, ki so značilne za Madagaskar ter pokazala fotografijo šolarjev na Madagaskarju. Končno smo jim na prenosnem računalniku pokazali posnetek tradicionalnega malgaškega plesa. Kot zanimivost naj omenimo, da je ta posnetek plesa posnet pred hotelom umetnosti, ki se imenuje Ambositra, plesalci pa pripadajo plemenu Betsilio, ki so doma na JV Madagaskarja. Plesalci pojejo in plešejo njihovo folkloro. Pesem se začne s preprostim vprašanjem: »Od kod pa prihajate?« Na vprašanje pa odgovarjajo, da so preprosti ljudje z Madagaskarja. V nadaljevanju posnetka pojejo o tem, da so srečni in da obožujejo deželo, v kateri živijo. V pesmi večkrat omenjena beseda »mavariama«, pomeni oboževati. Ko priplešejo z dežniki, predstavljajo glavno mesto Antananarivo in predstavljajo bogate ljudi. Nato plešejo z vrči, majolkami in palicami. Vrč se imenuje »angadi«. Te podatke nam je posredovala sosedka, ki tam živi. Tudi tokrat smo posnetek zavrteli večkrat. Otroci so se nato razporedili po prostoru in sledili našim gibom. Zelo so bili vztrajni. Ker je ples zelo dolg in so vključeni dežniki, so tudi otroci plesali z dežnikom. Načrtovali smo, da bom priskrbela več dežnikov, ampak smo se v zadnjem trenutku odločili, da vzamem samo enega. Menimo, da bi sicer lahko prišlo do nesporazumov, nagajanja in še česa. Kljub vsemu je bilo zanimivo opazovati, ko so se vsi skupaj zbrali kot v zgodbi *Pod medvedovim dežnikom*. Na koncu dejavnosti je lutka otroke pobožala in jih povabila k poslušanju afriške pravljice. Še enkrat smo ponovili pomembne podatke o Madagaskarju in tako se je končal naš tretji delovni dan.

Slika 13: Lutka se predstavi v Malgaški narodni noši.

Slika 14: Lutka Ronja pozdravi otroke v jutranjem krogu in jim podrobno predstavi Madagaskar.

Slika 15: Deklice plešejo prve motive malgaškega plesa.

Slika 16: Otroci s pomočjo dežnika uprizarjajo gibalne motive malgaškega plesa.

Slika 17: Deček drži dežnik, ostali otroci se gibajo vsak po svoje.

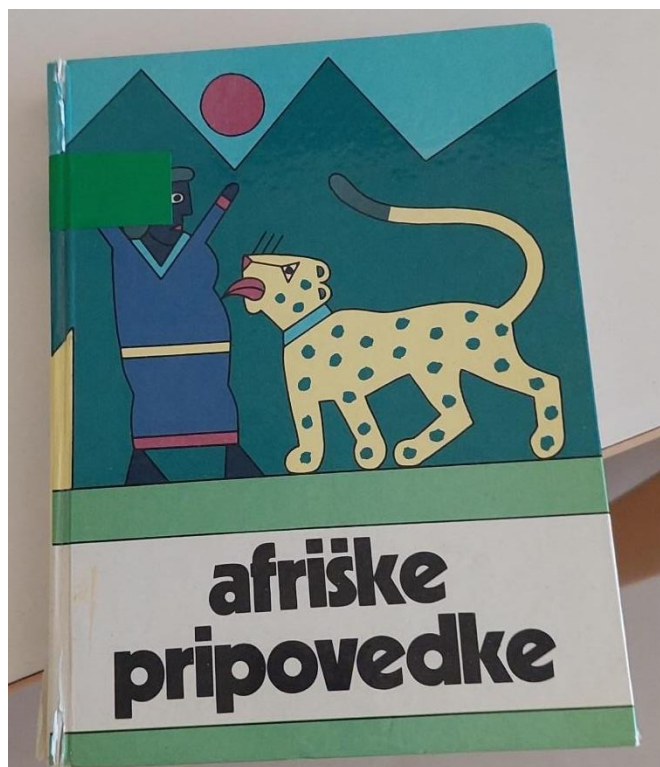

Slika 18: Izredno izvajanje gibalnih motivov.

Slika 19: Lutkina zahvala otrokom za sodelovanje in njeno povabilo v likovni kotiček.

Slika 20: *Afriške pripovedke*.

4.1.4 Četrto srečanje

TEMA: kitajski ples

IZVEDBA: igralnica

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

- Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.
- Otrok preko lutke spozna različne kulture in plesne sveta.

OPERATIVNI CILJI:

- Otrok povezuje ritem z glasbo.
- Otrok gibalno spozna in doživlja različne gibalne motive.
- Otrok preko lutke spozna Kitajsko in njeno kulturo.
- Otrok poslika palčke, ki na Kitajskem služijo kot jedilni pribor.

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA: od vodenja k improvizaciji

OBLIKA DELA: skupna

<https://youtu.be/WcSZIyXMy>

4. SREDSTVA:

SREDSTVA: lutka, zvočnik, lesene palčke

Kratka idejna zasnova po fazah:

Faze	Aktivnost vzgojiteljice	Aktivnost otroka
Uvodni del	Vzgojiteljica predstavi Ronjo v tradicionalni kitajski narodni noši, ki predstavlja nekoliko revnejši sloj. Opisala je nošo in naštelala značilnosti za to veliko državo. Tudi tokrat je s slikovnimi prikazi pomagala otrokom pri prepoznavanju kitajske pisave, živali, bivališč in oblačil. Tudi tokrat je na globusu pokazala njeno lego in velikost. Nato je zavrtela še posnetek plesa. Otrokom sta bila glasba in ples zelo všeč, zato je posnetek predvajala štirikrat.	Otroci sodelujejo v pogovoru in pomagajo vzgojiteljici pri odgovorih na zastavljena vprašanja.
Osrednji del	Tudi tokrat sta vzgojiteljica in lutka Ronja povabili otroke, da ponovijo gibalne motive. Najprej so bile na vrsti deklice, dečki pa so le	Otroci ponavljajo gibalne motive in na koncu zaplešejo še sami.

	opazovali. Gibalne motive so ponovile trikrat. Nato so sledili dečki. Tudi oni so motive trikrat ponovili in še sami zaplesali.	
Zaključni del	Lutka Ronja in vzgojiteljica še zadnjič povabita otroke v likovni kotiček. Tokrat so slikali na lesene paličice. Sledilo je še naše spominsko fotografiranje.	Otroci slikajo na lesene paličice in se fotografirajo.

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Dvignemo roke, se zazibamo.	1. glasbeni motiv
Polovično se obrnemo, rahlo dvignemo roke nad glavo.	2. glasbeni motiv
Se obrnemo v prvotni položaj in krilimo z rokami.	3. glasbeni motiv
Polovično se obrnemo, rahlo priklonimo in krilimo z rokami.	4. glasbeni motiv
Zavrtimo se okrog svoje osi, rahlo pokleknemo in ves čas z rokami krilimo.	5. glasbeni motiv
Stegnemo noge, se zavrtimo okrog svoje osi.	6. glasbeni motiv
Naredimo »špago«, dvignemo roke in se zazibamo.	7. glasbeni motiv

ANALIZA DEJAVNOSTI:

Današnjega nastopa smo se res veselili, ker smo za otroke pripravili zelo lep ples, ki ga plešejo na Kitajskem. Otrok je bilo šestnajst, dan pa je bil zopet zelo vroč. Otroci so bili umirjeni in pripravljeni na novo dejavnost. Pogovarjali smo se o veliki državi, ki je značilna po marsičem. Tokrat je bila lutka Ronja oblečena v tradicionalno kitajsko oblačilo. Povedala je, da je ženska narodna noša zelo podobna moški. Spodnje perilo je sestavljeno iz hlač in srajce, po vrhu pa imajo oblečene halje, oziroma puloverje. Poudarila je čudovite vezenine in vzorce, ki krasijo kitajsko nošo. Naša lutka je predstavljala nekoliko revnejši sloj, zato je bila oblečena v oblačilo iz bombaža bele barve, pričeska pa je bila povsem preprosta, brez dodatkov. Nato je Ronja na globusu pokazala še lego Kitajske. Temu je sledil ogled posnetka plesa. V čisti tišini in z zelo velikim zanimanjem so otroci spremljali posnetek plesa, ki smo ga predvajali štirikrat. Ronja je deklice povabila na ples, fantje pa so se tokrat upirali, zato smo jim dovolili, da deklice samo opazujejo, kasneje pa bodo tudi sami zaplesali. Deklicam smo pokazali osnovne motive in tudi tokrat nas niso razočarale. Kar štiri deklice so obiskovale balet, zato je bil ta ples zanje res pravo veselje. Trikrat smo ponovili gibalne motive, nato pa so deklice ob spremljavi glasbe zaplesale še same. K dejavnosti je Ronja povabila še fante. Z njimi smo tokrat imeli veliko težav. Bili so zelo nemirni in pravega zanimanja niso kazali. Tudi zelo prijazna lutka jih tokrat ni pritegnila. Spomnili smo se na ročni nogomet (fantje ga imajo zelo radi) in jim kot nagrado za sodelovanje predlagali igro po končani dejavnosti. Kar naenkrat je završalo in nastalo veliko zanimanje za plesno dejavnost. Za nami so ponavljali gibalne motive, ki smo jih ponovili trikrat, nato pa so ob glasbi zaplesali še sami. Po končani dejavnosti je naša lutka Ronja otroke povabila v likovni kotiček, kjer so slikali na lesene paličice. Kot da bi slutili, da je to naše zadnje srečanje, smo se še fotografirali in se poslovili. Pa ne samo za ta dan, temveč za celo poletje in še dlje. Sledila je moja diagnoza, operacija in zdravljenje. Zelo nam je bilo žal in hudo, ker vseh nastopov nismo mogli izvesti. Kljub vsemu pa smo bili vseeno zadovoljni, ker smo v otrocih opazili zadovoljstvo in veselje. Življenje je res nepredvidljivo ...

Slika 21: Ljubljenka skupine, Ronja, se predstavi otrokom v kitajskem oblačilu.

Slika 22: Lutka oblečena v kitajsko narodno nošo.

Slika 23: Deklice za mano ponavljajo prvi gibalni motiv.

Slika 24: Deklice za mano ponavljajo drugi gibalni motiv.

Slika 25: Utrjevanje tretjega gibalnega motiva.

Slika 26: Deklice nadaljujejo s četrtim gibalnim motivom.

Slika 27: Naša spominska fotografija.

4.1.5 Peto srečanje

TEMA: perujski ples valicha

IZVEDBA: ploščad vrtca

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

- Spoznavanje posameznih umetnostnih zvrsti.
- Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.
- Razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti.

OPERATIVNI CILJI:

- Otrok spozna Azijo.
- Otrok usklajuje ritem z glasbo.
- Otrok preko lutke spozna državo, ki se imenuje Peru.
- Otrok se uči osnovnih plesnih motivov.

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA DELA: od vodenja k improvizaciji

OBLIKA DELA: skupna

<https://www.youtube.com/watch?v=Are0SEOAUUc&t=28s>

SREDSTVA: lutka, trstenke, zvočnik

Kratka idejna zasnova po fazah:

FAZE	AKTIVNOST VZGOJITELJA	AKTIVNOST OTROKA
Uvodni del	Vzgojiteljica predstavi Ronjo v tradicionalni perujski noši. Kot po navadi, tudi tokrat podrobno opiše oblačilo in pove nekaj značilnosti o Peruju. Omeni Indijance, ki tam živijo in jih slikovno prikaže, govori o njihovi kulturi, jeziku in seveda o plesu valicha, ki je njihov tradicionalni ples.	Otroci sedijo na travi in sodelujejo v pogovoru.
Osrednji del	Vzgojiteljica in lutka povabita otroke, da se pridružijo k plesni dejavnosti.	Otroci za vzgojiteljico ponavljajo gibalne motive in nato sami zplešejo.
Zaključni del	Vzgojiteljica in lutka Ronja povabita otroke v likovni kotichek.	Otroci s pomočjo vzgojiteljice izdelujejo trstenke, ki so perujsko tradicionalno glasbilo.

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Priklonimo se in vihtimo plesne dodatke. Zavrtimo se okrog svoje osi.	1. glasbeni motiv
Pokleknemo in vrtimo plesne dodatke.	2. glasbeni motiv
Pridruži se druga skupina. Zavrti se okrog svoje osi in krili s plesnimi dodatki. Otroci plešejo v parih.	3. glasbeni motiv
Naredijo "špalir". Se obrnejo in hodijo vzvratno.	4. glasbeni motiv
Držijo se za plesne dodatke in se v bokih vrtijo.	5. glasbeni motiv
Sklenjeni se v bokih obračajo.	6. glasbeni motiv
Premikajo se po prostoru in se vrtijo okrog svoje osi.	7. glasbeni motiv

4.1.6. Šesto srečanje

TEMA: havajski ples

IZVEDBA: avla vrtca

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

Spoznavanje posameznih umetnostnih zvrsti.

Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.

Razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti.

OPERATIVNI CILJI:

Otrok s pomočjo lutke spozna novo državo, Havaje.

Otrok se nauči osnovnih plesnih motivov.

Otrok izdelava plesni dodatek, ki se imenuje »lei« in je tradicionalni havajski venec.

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA: od vodenja k improvizaciji

OBLIKA DELA: skupna

<https://www.youtube.com/watch?v=tWeqgY6uRx0>

SREDSTVA: lutka, zvočnik, plesni dodatki (lei)

Kratka idejna zasnova po fazah:

FAZE	AKTIVNOST VZGOJITELJA	AKTIVNOST OTROKA
Uvodni del	Vzgojiteljica otroke pozdravi z besedo »aloha«, kar po havajsko pomeni »živijo« in jim zastavi uganko. Nato jim predstavi lutko Ronjo, ki je oblečena v havajska oblačila. Oblačila podrobno opiše in na zemljevidu sveta pokaže, kje ležijo Havaji, ter omeni ples, ki ga bodo spoznali. Na koncu pogovora jim zavrti havajski ples, ki se imenuje »hula«.	Otroci odgovarjajo na vprašanja vzgojiteljice.
Osrednji del	Vzgojiteljica in lutka povabita otroke, da se pridružijo k plesni dejavnosti.	Otroci ponavljajo za vzgojiteljico plesne motive in sami zaplešejo.

Zaključni del	Lutka skrbno opravlja svojo dolžnost in otroke povabi v likovni kotiček.	Otroci bodo strigli rože, ki jih bodo povezali v vence - »leie«..
---------------	--	---

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Krožimo z glavo in rokami.	glasbeni motiv
Polkrožno se obrnemo in stegnemo roke. Z nogami spredaj prestopamo in ves čas z rokami krilimo.	glasbeni motiv
Stegujemo noge in roke in se obrnemo okrog osi.	glasbeni motiv
Plešemo s celim telesom, se vrtimo, stegujemo roke in noge.	glasbeni motiv
Hodimo po prostoru, se polkrožno zavrtimo.	glasbeni motiv
Plešemo s celim telesom, se zavrtimo okrog svoje osi, krilimo z rokami in se prestopamo.	glasbeni motiv
Stegnemo roke in noge, nato mirujemo.	glasbeni motiv

4.1.7. Sedmo srečanje

TEMA: avstralski ples

IZVEDBA: igralnica

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.

Razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti.

OPERATIVNI CILJI:

Otrok s pomočjo lutke spozna Avstralijo.

Otrok se nauči osnovnih plesnih motivov.

Otrok se nauči osnovnih plesnih motivov.

Otrok usklajuje ritem z glasbo.

Otrok uživa v plesni dejavnosti.

Otrok iz papirja striže rože in jih povezuje v vence.

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA: OD VODENJA K IMPROVIZACIJI

OBLIKA DELA: skupna

<https://youtu.be/6ROudI5bIYI>

SREDSTVA: lutka, zemljevid, zvočnik

Kratka idejna zasnova po fazah:

FAZE	AKTIVNOST VZGOJITELJA	AKTIVNOST OTROKA
Uvodni del	Danes vzgojiteljica otrokom predstavi lutko Ronjo, ki je oblečena v tradicionalno avstralsko oblačilo. Pripoveduje jim o tem, kje leži Avstralija na zemljevidu sveta, katere živali so značilne za to veliko državo, kakšen jezik tam govorijo in kakšno podnebje je zanjo značilno. Nenazadnje	Otroci zbrani v krogu pozorno in z zanimanjem spremljajo govor vzgojiteljice in odgovarjajo na zastavljena vprašanja.

	predstavi še njihov ples, ki se imenuje »bush dance«.	
Osrednji del	Lutka Ronja povabi otroke, da si pogledajo avstralski ples. Ko si ples večkrat pogledajo, nato za vzgojiteljico ponavljajo gibalne motive in na koncu zaplešejo še sami.	S pomočjo lutke si otroci pogledajo ples, za vzgojiteljico ponavljajo gibalne motive in čisto na koncu zaplešejo še sami.
Zaključni del	Lutka povabi otroke, da se ji pridružijo v likovnem kotičku, kjer bodo izdelovali preproste klobuke.	Otroci iz papirja izdelujejo preproste klobuke.

Podrobna razčlenitev:

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Plešemo v dvojicah, menjamo nogi (peta, prsti) dvakrat, naredimo tri korake v desno, nato v levo.	1. glasbeni motiv
Mirujemo, ploskamo izmenično z levo in desno roko, trikrat.	2. glasbeni motiv
Ploskamo z obema rokama, trikrat.	3. glasbeni motiv
Potolčemo se po kolenih, trikrat.	4. glasbeni motiv.
Izmenično se zavrtimo.	5. glasbeni motiv
Plešemo v dvojicah, menjamo nogi (peta, prsti) dvakrat, naredimo tri korake v desno, nato tri korake v levo.	6. glasbeni motiv

Mirujemo, ploskamo izmenično z levo in desno roko, trikrat.	7. glasbeni motiv
---	-------------------

4.1.8. Osmo srečanje

TEMA: grški ples

IZVEDBA: avla vrtca

STAROST OTROK: 5-6 let

GLOBALNI CILJI:

- Doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti.
- Razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti.

OPERATIVNI CILJI:

- Otrok sprejme lutko kot motivacijo za plesno dejavnost.
- Otrok s pomočjo lutke spozna grški ples, ki se imenuje »sirtaki«.
- Otrok se nauči osnovnih gibalnih motivov.
- Otrok uživa v plesni dejavnosti.

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI: ples

METODA: od vodenja k improvizaciji

OBLIKA DELA: skupna

<https://youtu.be/par4zqR6n80>

SREDSTVA: lutka, zvočnik, globus, zastava

Kratka idejna zasnova po fazah:

FAZE	AKTIVNOST VZGOJITELJA	AKTIVNOST OTROKA
Uvodni del	Za zadnji ples si je vzgojiteljica izbrala grški ples, ki se imenuje »sirtaki«. Otrokom predstavi lutko, ki je oblečena v grško tradicionalno oblačilo. Pokaže jim grško zastavo, zavrti grško himno in se pogovarja z njimi o njihovi kulturi, hrani in športu..	Otroci sedijo v krogu in vihtijo grško zastavo.
Osrednji del	Lutka Ronja otroke povabi k ogledu posnetka plesa. Otroci si ples ogledajo večkrat, nato pa za vzgojiteljico ponavljajo gibalne motive. Čisto na koncu plesne dejavnosti pa zaplešejo še sami.	Otroci si ogledajo posnetek plesa, za vzgojiteljico ponavljajo gibalne motive in na koncu plesne dejavnosti še sami zaplešejo.
Zaključni del	Ronja povabi otroke v ustvarjalni kotiček, kjer bodo iz slanege testa oblikovali plesalke in plesalce.	Otroci iz že pripravljenega testa oblikujejo plesalke in plesalce.

Podrobna razčlenitev:

Razdelimo se v dve skupini; dečki in deklice, ločeno

GIBALNI MOTIV	GLASBENI MOTIV
Primemo se za ramena, dvigujemo noge, se prestopamo na levo in desno.	1. glasbeni motiv
Prestopamo se naprej in nazaj.	2. glasbeni motiv
Prestopamo se na levo in desno. Pokleknemo, se dvignemo.	3. glasbeni motiv
Prestopamo se na levo in desno. Plosknemo.	4. glasbeni motiv
Pridružijo se deklice. Vsi skupaj se objeti za ramena pomikamo na levo in desno. Izmenično rahlo dvigujemo levo in desno nogo. Nogi postavimo predse in zadaj.	5. glasbeni motiv
Mirujemo in rahlo izmenično dvigujemo levo in desno nogo. Nogi postavimo predse in zadaj.	6. glasbeni motiv

5. SKLEP

V diplomskem delu smo preko načrtovanih dejavnosti spoznavali različne kulture in plese sveta v drugi starostni skupini s pomočjo ročne lutke.

Vse dejavnosti so bile za izbrano starostno skupino vnaprej načrtovane na podlagi teoretičnih izhodišč. Otroci so skozi same dejavnosti pridobivali nova znanja o različnih kulturah sveta in seveda preko lutke spoznavali različne plese, ki jih do takrat še niso poznali. V zaključnem delu smo si zastavili dvanajst raziskovalnih vprašanj, na katera smo odgovorili na osnovi izvedenih dejavnosti in zapisanih evalvacij končanega vzgojnega dela.

R1: Bo predvajana glasba otrokom všeč?

Po odzivu otrok na naše vprašanje, kaj mislijo o glasbi, lahko takoj odgovorimo, da je bila izbrana glasba otrokom zelo všeč. Vzgojiteljici glasbi dajeta velik pomen in sta bili veseli, da smo jo spoznavali na malo bolj poseben način.

R2: Bodo sledili mojim navodilom?

Pričakovali smo, da čisto vsi otroci res ne bodo sledili navodilom. Vedno se pojavi kdo, ki v mislih »odtava«, zato je treba takšne otroke dodatno motivirati. Izvedbo so motili predvsem dečki, ki so se zabavali po svoje in s tem motili potek dejavnosti.

R3: Kako se bodo otroci odzivali na pojav lutke?

Otroci imajo lutke na splošno radi. Lutka je sredstvo, ki otroke razveseli, jim pomaga v manj lepih trenutkih, jih nasmeje, se z njimi pogovarja. Ronja je postala ljubljenska skupine, ki je imela svoj domek. Kot je razvidno iz samih fotografij, so zelo uživali ob njenih dotikih. Radi so jo opisovali. Skupaj smo ugotavljali, katere države bo obiskala in katere nove plese bo še predstavila. Ronja je v tej skupini prav zares »zaživila«.

R4: Je bila lutka kot spodbuda za plesno dejavnost dovolj?

Večini je lutka zadostovala. Nekaj dečkom pa niti lutka ni bila dovolj, saj so se nekateri upirali dejavnostim in protestirali tudi z jokom. Trudili smo se, da jih dodatno pritegnemo k dejavnosti, toda odpor je bil včasih močnejši.

R5: Ali bodo otroci med motivacijo na plesno dejavnost postavljali morebitna vprašanja?

Seveda, otroci zelo radi postavljajo vprašanja. Najbolj jih je zanimalo, koliko časa bodo plesali, če bodo dobili nagrado in če bomo z njimi plesali tudi mi.

R6: Bodo hoteli z lutko tudi zaplesati?

Velikega zanimanja za ples z lutko ni bilo. Menimo, da so bili povsem zadovoljni že s tem, da se je lutka vsakemu otroku predstavila, ga ogovorila, ga pobožala, predvsem pa jim je bilo všeč takrat, ko jih je poklicala po imenih in jih ogovorila v tujih jezikih.

R7: Kako otroci razumejo pojem »druga kultura«?

Otroci pojma »tuja kultura« niso dobro poznali, čeprav so se z vzgojiteljicama o različnih narodih in jezikih že pogovarjali. Pogovarjali so se predvsem zato, ker je vedno več otrok iz različnih držav vključenih v naš vrtec in vrtce po vsej Sloveniji. V nadaljevanju pogovora smo pojem »druga kultura« otrokom razložili na njim dojemljiv način. Pokazali smo jim fotografije otrok iz Madagaskarja in Kitajske. Razložili smo jim, da na Madagaskarju in na Kitajskem živijo ljudje, ki se od Slovencev razlikujejo po barvi kože, jeziku, prehranjevanju, plesu, oblačenju. Pripovedovali smo tudi o njihovih jezikih, ki so popolnoma drugačni od našega in jim zavrtili posnetek z YouTube, da so lahko primerjali slovenski in kitajski jezik. Ker smo želeli, da si zapomnijo bistvene značilnosti »tuje kulture«, smo jim zastavili vprašanja, otroci pa so znanje tako utrjevali.

R8: Kateri gibalni motivi bodo najpogostejši v času ustvarjanja?

Najpogostejši gibalni motivi so bili vrtenje, priklon in kriljenje z rokami.

R9: Ali bodo otroci osvojili gibalne motive, ki smo jih načrtovali?

Otroci so v veliki meri osvojili gibalne motive, ki smo jih načrtovali.

R10: Kaj so se iz plesne dejavnosti naučili?

Iz plesne dejavnosti so se otroci naučili gibalnih motivov, povezovanja ritma z glasbo, seznanili pa so se tudi z novimi kulturami. Zelo pomembno je tudi, da so se otroci tako kot med samim vzgojnim procesom, tudi pri plesnih dejavnostih učili socialnih veščin. Torej sodelovanja v skupini, strpnosti, reševanja konfliktov in spoštovanja.

R11: Kakšni so bili odzivi otrok po izvedeni dejavnosti?

Odzivi so bili predvsem pozitivni. Čeprav je bilo v času naših nastopov zelo vroče, so se otroci zelo potrudili in vztrajali do konca načrtovanih dejavnosti. Menim, da je k temu pripomogla tudi dinamičnost, saj je bil proces sestavljen iz zelo zanimivih elementov. Le redki so negodovali, se upirali ali celo jokali.

R12: V katere koticke so bili po dejavnosti vključeni?

Vključeni so bili v likovne koticke, kjer so iz plastelina izdelovali gradove in plesalce, poslikavali so lesene palčke, s čopiči slikali plesalce, strigli filc za izdelavo preproste štajerske narodne noše in izdelovali bobne iz kartona (škatlice različnih vrst).

Evalvacije so pokazale, da je bila lutka otrokom odlična spodbuda za plesno izražanje in delo v raznih ustvarjalnih kotickih. Prav tako so k boljši predstavi držav sveta pomagali slikovni prikazi in zemljevid ter globus. Ugotovili smo, da je lutka sredstvo, ki se ga v vrtcu poslužujemo premalo. Naša lutka je postala ljubljenska skupine, ki je imela v igralnici prav posebno mesto. Otroke je že v jutranjem krogu nagovorila, se jim predstavila v vedno novem oblačilu, jih povabila na plesno dejavnost, ustvarjanje v kotickih in na umirjanje po naporni dejavnosti.

6. LITERATURA

- Bahovec, E.D., idr. (2011). *Kurikulum za vrtce: Predšolska vzgoja v vrtcih*. Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Borota, B., Geršak, V., Korošec, H. in Majaron, E. (2006). *Otrok v svetu glasbe plesa in lutk*. Koper: Univerza na Primorskem.
- Cvetko, I. (2010). *Veliko malo prstno gledališče*. Radovljica: Didakta
- Denac, O. in Ilić, O. (1993). *Ko pojem, plešem*. Priročnik za metodiko glasbene in plesne vzgoje. Radovljica: Didakta
- Geršak, V. (2007). *Pomen poučevanja in učenja s plesno – gibalnimi dejavnostmi v vrtcu in osnovni šoli*. *Sodobna pedagogika*, letnik 58=124, številka 3, str. 128 – 143.
- Geršak, V., in Lenard, V. (2012). *Vmesni model za izvajanje plesne umetnosti v vrtcu*. *Revija za elementarno izobraževanje*, 2-3(5), str.91-106. Pridobljeno 19.5.2023 <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-6NVSRLAP>
- Pridobljeno 8. 5. 2023, iz [http: SODOBNA PEDAGOGIKA 3 07 SLO. INDD \(dlib.si\)](http://www.dlib.si).
- Golob, Z. (2003). *Šolsko lutkovno gledališče z zbirko lutkovnih igric*. Nova Gorica: EDUCA
- Habjanič, M. (2022). *Plesno ustvarjanje otrok na temo vremenski pojavi [Diplomsko delo]*. Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
- Hubers Kemink I. in Kottke W. (2000). *Bastelspab mit kleinen Kindern*. Falken verlag, D-65527 Niedernhausen-Ts.
- Koban Dobnik, M. (2005). *Glasba in gib*. Nova Gorica: Educa
- Korošec, H., Majaron, E. (2002). *Lutka iz vrtca v šolo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani.
- Kovač Valdes, J. (2011). *Plesna žgečkalnica: priročnik ustvarjalnega giba in sodobnega plesa za otroke z osnovami plesnih tehnik*. Ljubljana: JSKD
- Kroflič, B. in Gobec, D. (1995). *Igra, gib, ustvarjanje, učenje*. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Kroflič, B. (1989). *Razvijanje ustvarjalnosti predšolskih otrok skozi gibalno dejavnost*. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- Kunstelj, M. (2012). *Lutka – pomočnica pri vzgoji [Diplomsko delo]*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Marjanovič Umek, L. idr. (2001). *Otrok v vrtcu: priročnik h kurikulumu za vrtce*. Maribor: Založba Obzorja
- Mikuš, A. (2002). *Lutka – moj nepogrešljiv pripomoček v razredu*. V: Korošec, H. in Majaron, E. (ur.). *Lutka iz vrtca v šolo*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta

- Nemec, B. in Krajnc, M. (2011). *Razvoj in učenje predšolskega otroka*. Ljubljana: Grafenauer založba.
- Neubauer, H. (2020). *Svetovna zgodovina plesa*. Slovenska matica
- Otrin, I. (2006). *La la bum: Plesna abeceda za začetnike*. Ljubljana: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.
- Peklaj, A. (2016). *Načrtovanje plesnih dejavnosti predšolskih otrok v osrednjeslovenski regiji [Diplomsko delo]*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Pesek, A. (1997). *Otroci v svetu glasbe*. Založba Mladinska knjiga
- Pokrivka V. (1985). *Dijete i scenska lutka*. Nacionalna i sveučiliška biblioteka, Zagreb.
- Ramovš, M. (1980). *Plesat me pelji*. Plesno izročilo na Slovenskem.
- Retuznik Bozovičar, A. in Kranjc, M. (2011). *V krogu življenja: Pedagogika in predšolski pristopi v predšolskem obdobju*. Velenje: ModART, d. o. o.
- Rockett, P. (2019). *Spoznajmo Avstralijo*. Založba Morfemplus, d. o. o.
- Rockett, P. (2019). *Spoznajmo Evropo*. Založba Morfemplus, d. o. o.
- Rockett, P. (2019). *Spoznajmo Južno Ameriko*. Založba Morfemplus, d. o. o.
- Skupnost VV zavodov, (1992), *Institucionalna predšolska vzgoja v Sloveniji*
- Trefalt, U. (1993). *Osnove lutkovne režije*. Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- Varl, B. (1997a). *Ročne lutke*. Šentilj: Aristej
- Vogelnik, E. (2020). *Od lutke do lutke*. Priročnik o izvoru, pedagoški rabi in ustvarjanju lutk
- Županić Benić, M. (2009). *O lutkama i lutkarstvu*. Organizacija proizvodnje i korektura Scriptilis, Zagreb.
- Zagorc, M. (1997). *Ples ustvarjanje z gibom*. Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani
- Zagorc, M. Vihtelič, A. Kralj, N. in Jerman, N. (2013). *Ples v vrtcu*. Ljubljana: Zavod RS za Šolstvo
- Zorec, D. (2010). *Preproste lutke*. Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

